

(REVISED COURSE)

Q.P. Code : 16227

(3 Hours)

[Total Marks : 80]

N.B. : (1) Attempt any **three** questions from questions 1 to 7.
(2) Question No. 8 is compulsory.

1. (a) Explain the role of communications in Open Distance Learning.	10
(b) Explain the implication of constructivism to education.	10
2. (a) Discuss the curricular trends in ODL ?	10
(b) Explain with example the role of teacher in ODL.	10
3. (a) Distinguish between distance education and open education with suitable examples.	10
(b) Define Instructional design, and its importance in ODL.	10
4. What is SLM ? How is it different from textbook ? Explain the stages of development of course in SLM.	20
5. (a) What are the bases of curriculum construction. Explain the philosophical bases of curriculum construction ?	10
(b) State the role of non-academic staff in ODL.	10
6. Discuss the process and types of evaluation in ODL, specially the techniques and tools of evaluation.	20
7. (a) Identify some Innovation practices in education with examples.	10
(b) What is the role of ICT in promoting effective ODL System in India. Explain with examples.	10
8. Write Short notes on any four of following :	20
(a) Types of Learner support services available in ODL.	
(b) Principle of constructivist Learning	
(c) Video conferencing	
(d) Factors affecting support services	
(e) Role of Distance Teacher in Distance Learning	
(f) Feedback in distance learning course.	

(TURN OVER)

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) प्रश्न क्र. १ ते ७ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

(२) प्रश्न क्र. ८ अनिवार्य आहेत.

१. (अ) संप्रेषणाची मुक्त दूरस्थ अध्ययनातील भूमिका विषद करा. १०
(ब) रचना वादाचा शिक्षणावर उपयोग ह्यांचे स्पष्टीकरण करा. १०
२. (अ) दूरस्थ आणि मुक्त शिक्षणातील शिक्षणक्रमाच्या प्रवाह उद्गाता विषयी चर्चा करा. १०
(ब) मुक्त व दूरस्थ अध्ययनामध्ये शिक्षकाची भूमिका काय आहे ? सविस्तर चर्चा करा. १०
३. (अ) दूरस्थ शिक्षण व मुक्त शिक्षण यामधील फरक उदाहरणासह स्पष्ट करा. १०
(ब) रचना म्हणजे काय ? मुक्त दूरस्थ अध्ययनामध्ये हे का महत्वाचे आहे ? १०
४. स्वयं अध्ययन साहित्य म्हणजे काय ? (कोर्स) विशिष्ट अभ्यासक्रमाच्या विकासासाठी स्वयं अध्ययन पायऱ्यांचे स्पष्टीकरण करा. २०
५. (अ) अभ्यासक्रम रचनेचे विविध पाया कोणते ते सांगून अभ्यासक्रम रचनेमध्ये तात्त्विक पाया स्पष्ट करा. १०
(ब) मुक्त व दूर शिक्षणामध्ये न-शैक्षणिक वर्गाची भूमिका स्पष्ट करा. १०
६. दूरस्थ व मुक्त शिक्षणाच्या प्रक्रिया आणि मूल्यमापनाचे प्रकार, साधन व तांत्रिकतेच्या संदर्भात स्पष्ट करा. २०
७. (अ) शिक्षणामध्ये नाविन्यपूर्ण बदल घडवून आणणारा सराव नमूद करा. उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा. १०
(ब) भारतातील मुक्त दूरस्थ अध्ययनास चालना देण्यासाठी माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान (ICT) ची भूमिका काय आहे ? उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा. १०
८. खालीलपैकी चारांवर टीपा लिहा. २०
 - (अ) दूरस्थ विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त व दूरस्थ विद्यार्थी सहाय्याचे प्रकार
 - (ब) संरचनात्मक शिक्षणाची तत्वे
 - (क) चित्रमुद्रित बैठक
 - (ड) आधार सेवांवर परिणाम करणारे घटक
 - (इ) दूरस्थ शिक्षणामध्ये शिक्षकाच्या भूमिका
 - (फ) दूरस्थ अध्ययन उपक्रमावर अभिप्राय